

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

de confirmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 131 din 16 octombrie 2023 referitoare la cererea de suspendare a acțiunii Hotărârii Parlamentului nr. 274 din 21 septembrie 2023 privind prelungirea stării de urgență și a Dispoziției Comisiei pentru situații excepționale nr. 86 din 4 octombrie 2023

(sesizarea nr. 222a/2023)

CHIȘINĂU

19 octombrie 2023

DECIZIE DE CONFIRMARE A DECIZIEI CURȚII CONSTITUȚIONALE NR. 131 DIN 16
OCTOMBRIE 2023 REFERITOARE LA CEREREA DE SUSPENDARE A ACȚIUNII HOTĂRĂRII
PARLAMENTULUI NR. 274 DIN 21 SEPTEMBRIE 2023 PRIVIND PRELUNGIREA STĂRII DE
URGENȚĂ ȘI A DISPOZIȚIEI COMISIEI PENTRU SITUAȚII EXCEPȚIONALE NR. 86 DIN 4
OCTOMBRIE 2023

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Nicolae ROȘCA *Președinte*,
dnei Domnica MANOLE,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Marcel Lupu, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea nr. 222a, înregistrată la 12 octombrie 2023,
Examinând actele și lucrările dosarului,
Analizând Decizia nr. 131 din 16 octombrie 2023,
Deliberând la 19 octombrie 2023, în camera de consiliu,

C O N S T A T Ă

1. La originea cauzei se află o sesizare depusă la Curtea Constituțională pe 12 octombrie 2023, pe baza articolelor 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, 25 lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, de dna Marina Tauber, dl Denis Ulanov, dl Vadim Fotescu, dna Reghina Apostolova și dl Petru Jardan, deputați în Parlamentul Republicii Moldova.

2. Autorii sesizării i-au solicitat Curții să verifice constituționalitatea Hotărârii Parlamentului nr. 274 din 21 septembrie 2023 privind prelungirea stării de urgență și a Dispoziției Comisiei pentru situații excepționale nr. 86 din 4 octombrie 2023.

3. Totodată, pe baza articolelor 25¹ alin. (2) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 7¹ alin. (2) din Codul jurisdicției constituționale, autorii sesizării i-au solicitat Curții să suspende acțiunea actelor contestate.

4. Prin Decizia nr. 131 din 16 octombrie 2023, Președintele Curții Constituționale a examinat și a respins cererea de suspendare a acțiunii dispozițiilor contestate.

5. Decizia nr. 131 din 16 octombrie 2023 are la bază, *inter alia*, prevederile articolelor 25¹ alin. (4) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 7¹ alin. (4) din Codul jurisdicției constituționale, care stabilesc că, în caz de imposibilitate a convocării plenului Curții, decizia privind suspendarea actelor contestate se emite printr-o dispoziție a Președintelui Curții Constituționale, cu confirmarea ulterioară de către plenul Curții Constituționale.

6. Potrivit articolului 7¹ alin. (3) din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională trebuie să examineze cererea de suspendare a actului normativ contestat cel târziu în a doua zi lucrătoare după înregistrarea sesizării.

7. Plenul Curții Constituționale constată că imposibilitatea convocării sale în termenul prevăzut de articolul 7¹ alin. (3) din Codul jurisdicției constituționale se explică prin lipsa cvorumului.

DECIZIE DE CONFIRMARE A DECIZIEI CURȚII CONSTITUȚIONALE NR. 131 DIN 16 OCTOMBRIE 2023 REFERITOARE LA CEREREA DE SUSPENDARE A ACȚIUNII HOTĂRĂRII PARLAMENTULUI NR. 274 DIN 21 SEPTEMBRIE 2023 PRIVIND PRELUNGIREA STĂRII DE URGENȚĂ ȘI A DISPOZIȚIEI COMISIEI PENTRU SITUAȚII EXCEPȚIONALE NR. 86 DIN 4 OCTOMBRIE 2023

8. Plenul Curții Constituționale constată că, pe baza Hotărârii Parlamentului nr. 274 din 21 septembrie 2023 privind prelungirea stării de urgență, Comisia pentru situații excepționale a emis Dispoziția nr. 86 din 4 octombrie 2023, prin care a stabilit că, în contextul războiului hibrid, în scopul asigurării proceselor democratice în cadrul scrutinului și excluderii pericolului la adresa securității statului și a democrației, emanat de la persoane ale căror acțiuni au dus la declararea neconstituționalității unui partid politic, la alegerile locale generale din 5 noiembrie 2023 nu vor putea participa persoanele care corespund cel puțin unuia din următoarele criterii: (1) sunt bănuite, învinuite sau inculpate de săvârșirea infracțiunilor care au fost menționate ca argument la declararea neconstituționalității partidului politic; (2) au realizat nemijlocit acțiuni care au constituit argumente reținute în hotărârea Curții Constituționale de declarare a neconstituționalității partidului politic; (3) au fost excluse din scrutinele anterioare ca urmare a încălcării principiului finanțării transparente, iar acest fapt a constituit argument la declararea neconstituționalității partidului politic. (4) au fost incluse în sancțiunile internaționale reținute în cuprinsul hotărârii Curții Constituționale de declarare a neconstituționalității partidului.

9. În cererea de suspendare, autorii au menționat că, în situația în care Curtea va declara neconstituționale actele contestate, hotărârea sa nu va avea niciun efect în raport cu persoanele cărora le-a fost refuzată înregistrarea în campania electorală. Autorii susțin că, la data depunerii sesizării la Curtea Constituțională, Comisia Electorală Centrală refuzase deja înregistrarea mai multor candidați, iar refuzurile au fost contestate în instanța de judecată.

10. Prin Decizia nr. 131 din 16 octombrie 2023, Președintele Curții a menționat că Curtea Constituțională poate suspenda, la sesizare, acțiunea actelor prevăzute la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție. Această normă constituțională stabilește competența Curții de a exercita controlul constituționalității legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte. Așadar, Președintele a notat că examinarea Hotărârii Parlamentului nr. 274 din 21 septembrie 2023 privind prelungirea stării de urgență ține de competența Curții Constituționale, spre deosebire de dispozițiile Comisiei pentru situații excepționale. Acestea din urmă nu fac parte din actele care pot fi supuse controlului de constituționalitate (a se vedea HCC nr.17 din 23 iunie 2020, § 131; DCC nr. 73 din 30 iunie 2020, § 41).

11. Având în vedere că cererea de suspendare pune în discuție interdicția de a candida prevăzută în Dispoziția Comisiei pentru situații excepționale nr. 86 din 4 octombrie 2023, act care nu poate fi supus controlului de constituționalitate, Președintele Curții a conchis că nu-i poate da curs acesteia. De asemenea, Președintele a subliniat că Hotărârea

DECIZIE DE CONFIRMARE A DECIZIEI CURȚII CONSTITUȚIONALE NR. 131 DIN 16 OCTOMBRIE 2023 REFERITOARE LA CEREREA DE SUSPENDARE A ACȚIUNII HOTĂRĂRII PARLAMENTULUI NR. 274 DIN 21 SEPTEMBRIE 2023 PRIVIND PRELUNGIREA STĂRII DE URGENȚĂ ȘI A DISPOZIȚIEI COMISIEI PENTRU SITUAȚII EXCEPȚIONALE NR. 86 DIN 4 OCTOMBRIE 2023

Parlamentului nr. 274 din 21 septembrie 2023 privind prelungirea stării de urgență nu stabilește *expressis verbis* vreo limitare a drepturilor electorale.

12. Analizând cererea de suspendare a acțiunii actelor contestate și Decizia nr. 131 din 16 octombrie 2023, Plenul Curții Constituționale confirmă constatările și concluziile Președintelui. Plenul Curții confirmă că nu există motive pentru a dispune suspendarea acțiunii dispozițiilor legale contestate și, prin urmare, Decizia nr. 131 din 16 octombrie 2023 respectă exigențele articolelor 25¹ alin. (4) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 7¹ alin. (4) din Codul jurisdicției constituționale.

Din aceste considerente, pe baza articolelor 135 alin. (1) lit. a) și 140 alin. (2) din Constituție, 4, 25¹, 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 6, 7¹, 61 și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE

1. *Se confirmă* Decizia nr. 131 din 16 octombrie 2023 prin care a fost respinsă cererea de suspendare a acțiunii Hotărârii Parlamentului nr. 274 din 21 septembrie 2023 privind prelungirea stării de urgență și a Dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale nr. 86 din 4 octombrie 2023.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Nicolae ROȘCA

Chișinău, 19 octombrie 2023

DCC nr. 133

Dosarul nr. 222a/2023